

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Lausunto
10.10.2024

Asia: VN/12842/2024

Lausuntopyyntö paloturvallisuuslaitteita koskevista sisäministeriön asetuksista

Yleistä asetuksista

Pirkanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua paloturvallisuuslaitteita koskevista sisäministeriön asetuksista.

Pirkanmaan hyvinvointialue näkee sääntelyn keventämisen lähtökohtaisesti myönteisenä asiana. Säädösten keventäminen tuottaa kuitenkin pelastusviranomaiselle haasteita ja todennäköisesti useita erilaisia toteutustapoja, kun asioissa on reilummin tulkinnanvaraa. Säädösten keventäminen tulee todennäköisesti lisääntyvän tulkinnan varan myötä lisäämään pelastusviranomaisen tuottaman ohjauksen ja neuvonnan tarvetta.

Asetusluonnos paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Asetusluonnoksen 3 § mukaan paloilmoitinlaitteiston mahdolliset ohjaustoiminnot eivät saa häiritä paloilmoittimen toimintaa. Tämä on hyvä, joskin itsestään selvältä kuulostava säännös. Sen sijaan toisen momentin säännös, jonka mukaan tällaiset ohjaukset eivät sisälly uudessa laitelaissa ja tässä asetuksessa tarkoitettuun paloilmoittimen toteutukseen, on vaarallinen. Jos näitä ohjauksia ei katsota osaksi paloilmoittimen toteutusta, ei valvovalla viranomaisella liene keinoa jälkeenpäin vaatia niiden toimintakunnon tarkastuksia ja kunnossapitoa, koska ne eivät juridisesti ole osa paloilmoitinlaitetta. Kuitenkin esimerkiksi normaalitoiminnassa auki pidettävien palo-ovien sulkeutuminen, savunpoistolaitteistojen käynnistyminen, poistumisreittiopastusta

täydentävä automaattinen kuuluttaminen ja vastaava rakennuksen paloturvallisuuteen ja rakentamisvaiheen paloturvallisuussuunnitelmaan sisältyvät toiminnot toteutetaan hyvin usein paloilmottimen ohjauksikäskyillä. Osalla näistä on suora ulottuvuus rakennusten paloturvallisuudesta annetun asetuksen (848/2017) mukaisten ja rakennuksen valmistumisen jälkeen pelastuslain soveltamisalaan kuuluviin velvoitteisiin. Edelleen joissain tapauksissa paloilmottimen on vain automaattisen sammutuslaitteiston hälytyksenvälitin tai paloilmottimen havainnolla ja ohjauksikäskyllä ohjataan sellaisia sammutuslaitteiston venttiilejä, jotka vasta tuolloin auetessaan päästävät veden automaattisen sammutuslaitteiston verkostoon (vesivahinkojen estomekanismi).

Jos viranomainen ei voi juridisessa mielessä luottaa siihen, että tällaiset ohjaukset kunnossapidetään osana paloilmottinlaitetta, tulee niille joka kerta vaatia toissijainen paloilmottimen ohjauksenkomennoista riippumaton vastaavan turvallisuustason tuottava mekanismi.

Pykälää tulisi muuttaa niin, että rakennuksen muun lainmukaisen turvallisuustason saavuttamiseen käytetyt paloilmottimen ohjauksenkomennot sisältyvät paloilmottimen toteutukseen ja sisällytetään perusmäärittelyihin.

Nykytilanteessa paloilmottimen toteutuspyötkirjaan tulee merkitä tällaiset keskeiset ohjauksenkomennot, jolloin niiden juridinen asema vahvistuu merkittävästi.

Asetusluonnos käsisammuttimista

Ei lausuttavaa.

Asetusluonnos rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta

Asetusluonnoksen 7 § säännös ja perustelumuistion teksti vaikuttavat olevan ristiriidassa. Säännöksen tekstin mukaan tehty huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet on kirjattava. Perustelumuistion tekstin mukaan kuitenkin ”erillisestä ... päiväkirjasta ei enää säädettäisi”. Tämä jättää auki kysymyksen siitä, millaista dokumentaatiota on siis synnyttävä. Onko kirjattava vain konkreettiset huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet, eli kun on fyysisesti vaikutettu johonkin komponenttiin, vai sisältyykö tähän myös normaalin toimintakunnon tarkastaminen (sen tarkastaminen, että valaisimet palavat normaalivirralla ja ilman normaalivirtaa säädetyin vähintään yhden tunnin ajan ja että turvavalaisimet syttyvät verkkovirtakatkon sattuessa)? Poistumisreittivalaistus ei tyypillisesti tarvitse juuri mitään huoltoa ja kunnossapitoa ennen, kuin jokin komponentti rikkoutuu tai on muuten elinkaarensa päässä.

Mitä velvoittavaa pelastusviranomaisen tulee valvontatyössään havaita, jotta voi katsoa velvoitteen täytetyn?

Edellisessä asetuksessa esitettiin velvoite esittää dokumentaatio pelastusviranomaiselle pyydettyä. Onko tämä tarkoitus jättää pelastuslain 80.2 § yleisen dokumentinsaantioikeuden varaan, vai miten? Onko pelastusviranomaisella oikeutta saada tätä dokumentaatiota nähtäväkseen muuten, kuin 80.2 § tarkoittamassa palotarkastustilanteessa?

Dokumentaatiovelvoitetta on tarkennettava.

Asetusluonnos palovaroittimista

Sijoittamispykälä (3§) on muotoilultaan uusi. Vaikka käyttöohjeet yleensä sallivat katto- tai seinäasennuksen, tulee asennus asetuksen mukaan tehdä aina kattoon, jos se on tuotteen puolesta mahdollista. Etäisyysvaatimus seiniin, nurkkiin, talotekniikan koteloihin, valaisimiin, tulo- ja poistoilmakanaviin ja muihin savun kulkuun vaikuttaviin muotoihin on 0,5 metriä. (3 § ja perustelumuihistio s.5.)

Muun korvaavan laitteen (automaattinen paloilmoitin, palovaroitinjärjestelmä) on tuotettava vähintään sama turvallisuustaso ja perustuttava savun havaitsemiseen (4 §, perustelumuihistio s. 5).

Tässä säännöksessä on ristiriita nykykäytännön kanssa, jossa ns. paloilmoitinten ERHE-ongelmakohteissa esimerkiksi päiväaikaan tapahtuvaa vain lämpöilmaisuun perustuvaa tekniikkaa on hyväksytty erheellisten ilmoitusten vähentämiseksi.

Hälytysäänen kuuluvuutta sääntelevän vanhan 4 § mukana häviää uudesta säännöksestä sääntely niihin tilanteisiin, joissa pelkkä auditiivinen hälytys ei asukkaan terveydentilan puolesta riitä. Tämä on varmasti kiperä kysymys erityisesti asunto-osakeyhtiöissä. Vähintään perustelumuihistion tasolla tulisi ottaa kantaa, kenen vastuulle muulla tavoin, kuin auditiivisesti annettavan varoituksen järjestäminen kuuluu. Nykymuodossaan asetus tai sen taustatyöt eivät anna pelastusviranomaiselle eväitä valvoa tai edes neuvoa asiassa.

Teemu-Taavetti Toivonen
Pelastuspäällikkö